

Hem>Rättsliga åtgärder>Var och hur?>Vilket lands lag gäller?

Vilket lands lag gäller?

Kroatien

1 Rättskällor

1.1 Autonoma nationella regler

I Kroatien regleras den internationella privaträtten genom lagen om internationell privaträtt (*Zakon o međunarodnom privatnom pravu*) (*Narodne Novine*, landets officiella kungörelseorgan, nr 101/17), som trädde i kraft den 29 januari 2019. Lagen om internationell privaträtt reglerar privaträttsliga förhållanden med en internationell dimension, behörigheten för kroatiska domstolar och andra myndigheter i privaträttsliga förhållanden med en internationell dimension samt relevanta rättegångsregler och erkännande och verkställighet av domar från utländska domstolar. Lagen om internationell privaträtt tillämpas på privaträttsliga förhållanden med en internationell dimension om de inte redan regleras av EU:s bindande rättsliga instrument, internationella fördrag som är i kraft i Kroatien och andra gällande lagar i landet.

1.2 Multilaterala konventioner

Haagkonventionen från 1954 angående vissa till civilprocessen hörande ämnen

Haagkonventionen från 1961 rörande lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden

Haagkonventionen från 1971 om tillämplig lag rörande trafikolyckor

Haagkonventionen från 1973 om tillämplig lag rörande produktansvar

1.3 Viktiga bilaterala konventioner

På grundval av sitt meddelande om statssuccession har Kroatien blivit part i ett antal bilaterala internationella fördrag, t.ex. fördrag om rättslig hjälp, konsulära konventioner samt handels- och sjöfartsfördrag. Fördrag om rättslig hjälp som även innehåller bestämmelser om lösning av lagkonflikter har ingåtts med vissa länder:

Avtalet av den 16 december 1954 om ömsesidigt rättsligt samarbete med Österrike, ingått i Wien 1954.

Avtalet av den 23 mars 1956 om ömsesidigt rättslig hjälp med Bulgarien, ingått i Sofia 1956.

Avtalet den 20 januari 1964 med Tjeckien om reglering av rättsförhållanden i civil-, familje- och straffrättsliga frågor, ingått i Belgrad 1964.

Avtalet den 18 juni 1959 om ömsesidigt erkännande och verkställande av domar med Grekland, ingått i Aten 1959.

Avtalet från 1968 om ömsesidigt rättslig hjälp med Ungern.

2 Tillämpning av lagvalsreglerna

2.1 Tillämpning av lagvalsreglerna ex officio

I rättsliga situationer som har ett internationellt inslag tillämpar domstolarna den internationella privaträtten på tre olika sätt, nämligen genom lagvalsregler, internationella tvingande regler och särskilda materiella regler.

2.2 Renvoi (återförvisning och vidareförvisning)

Artikel 9 i lagen om internationell privaträtt föreskriver att om lagen i ett av de länder som avses i lagen är tillämplig innebär det att de lagregler som är i kraft i det landet ska tillämpas (men inte lagens regler om val av tillämplig lag).

2.3 Ändring i anknytning

Ändring av instrument är en situation som uppstår då de sakomständigheter som anknytningsfaktorn grundar sig på ändras under ett rättsförhållande, vilket i sin tur leder till en ändring av tillämplig lagstiftning. Samma lagkonfliktregler gäller, men de omständigheter som den anknytande faktorn grundar sig på har förändrats. Sådana situationer uppstår endast när valet av tillämplig lag avgörs av föränderliga anknytande faktorer, inte fasta.

Enligt artikel 21 i lagen om internationell privaträtt ska förvärv eller förlust av en sakrätt (egendomsrätt) som redan fastställts för en egendom i ett annat land regleras av den lag enligt vilken sakrätten har förvärvats. Typen av rättighet och dess innehåll omfattas av den tillämpliga lagen i det land där egendomen är belägen. Om en sakrätt som har förvärvats i en egendom flyttas från ett land till ett annat ska de omständigheter som uppstår i detta andra land även erkännas i samband med förvärvet eller upphörande av en sådan rättighet.

2.4 Undantag (ordre public och internationellt tvingande regler)

Det bör noteras att den lag som är tillämplig enligt bestämmelserna i lagen om internationell privaträtt inte gäller när alla omständigheter visar att ett privaträttsligt förhållande endast har en mindre anknytning till lagen i fråga och har en uppenbart närmare koppling till en annan lag. (artikel 11).

Ett annat lands [rättsliga] regler som är tillämpliga enligt bestämmelserna i lagen om internationell privaträtt gäller inte om tillämpningen får verkningar som uppenbart strider mot den kroatiska rättsordningens grunder. (artikel 12).

Oberoende av andra bestämmelser i lagen om internationell privaträtt kan en domstol tillämpa en bestämmelse i kroatisk lag som anses vara avgörande för att skydda kroatiska samhällsintressen, exempelvis landets politiska, sociala och ekonomiska organisation, i en sådan utsträckning att bestämmelsen är tillämplig på alla situationer som den omfattar, oavsett vilken lag som är tillämplig. Om fullgörandet av en skyldighet helt eller delvis strider mot en bestämmelse i lagen i det land där skyldigheten ska fullgöras kan domstolarna erkänna verkningarna av denna bestämmelse. När domstolen beslutar om bestämmelsens verkningar ska erkännas ska den ta hänsyn till bestämmelsens art och syfte och följderna av att erkänna bestämmelsens verkningar (artikel 13).

2.5 Utredning om innehållet i utländsk rätt

En domstol eller en annan myndighet i Kroatien fastställer innehållet i ett annat lands lag på eget initiativ (automatiskt). Den utländska lagen gäller så som den tolkas i det landet. Domstolar eller andra myndigheter i Kroatien får inhämta information om den utländska lagens innehåll från justitieministeriet eller en annan myndighet samt från sakkunniga eller specialiserade institutioner. Parterna kan inge offentliga eller privata handlingar om den utländska lagens innehåll. Om den utländska lagens innehåll inte kan fastställas med någon av dessa metoder gäller kroatisk lag (artikel 8).

3 Lagvalsregler

3.1 Avtalsförpliktelser och rättsakter

Den lag som reglerar avtalsförpliktelser har utformats i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I).

Den lag som reglerar avtalsförpliktelser som är undantagna från Rom I-förordningens tillämpningsområde (om den tillämpliga lagen inte fastställs enligt en annan lag eller internationellt fördrag som är i kraft i Kroatien) har utformats i enlighet med Rom I-förordningens bestämmelser om sådana avtalsförpliktelser.

3.2 Utomobligatoriska förpliktelser

Den lag som reglerar utomobligatoriska förpliktelser fastställs enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 864/2007 av den 11 juli 2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II).

Den lag som reglerar utomobligatoriska förpliktelser som är undantagna från Rom I-förordningens tillämpningsområde (om den tillämpliga lagen inte fastställs enligt en annan lag eller internationellt fördrag som är i kraft i Kroatien) fastställs enligt Rom I-förordningens bestämmelser om sådana avtalsförpliktelser.

Den lag som reglerar utomobligatoriska förpliktelser som uppstår till följd av trafikolyckor fastställs enligt Haagkonventionen av den 4 maj 1971 om tillämplig lag rörande trafikolyckor.

Den lag som reglerar tillverkarens ansvar för felaktiga varor fastställs enligt Haagkonventionen av den 2 oktober 1973 om tillämplig lag rörande produktansvar.

3.3 Personalstatut

En fysisk persons rättskapacitet och rättsliga handlingsförmåga regleras genom lagen i personens medborgarskapsland. När rättskapacitet har förvärvat förloras den inte på grund av medborgarskapsbyte.

Den lag som reglerar en fysisk persons personnamn är lagen i personens medborgarskapsland.

Om äktenskap ingås i Kroatien kan makarna bestämma vilket efternamn de vill använda enligt lagen i ett land som en av dem är medborgare i eller, om minst en av makarna har hemvist i Kroatien, enligt kroatisk lag.

Rättsliga ombud kan fastställa barns personnamn vid en inskrivningsmyndighet enligt lagen i ett land som en av makarna är medborgare i eller, om minst en av makarna har hemvist i Kroatien, enligt kroatisk lag.

3.4 Fastställande av förhållandet mellan föräldrar och barn, inklusive adoption

Den lag som är tillämplig på förhållandena mellan föräldrar och barn fastställs enligt Haagkonventionen av den 19 oktober 1996 om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldrans ansvar och åtgärder till skydd för barn (Haagkonventionen från 1996).

Den lag som är tillämplig på förhållanden mellan föräldrar och barn som inte omfattas av Haagkonventionen från 1996 fastställs (om de inte regleras av en annan lag eller internationellt fördrag som är i kraft i Kroatien) enligt de bestämmelser i Haagkonventionen från 1996 som reglerar sådana förhållanden.

Fastställande eller bestridande av moder- eller faderskap regleras av den lag som gäller vid den tidpunkt då förfaranden inleds, antingen

1. lagen i det land där barnet har sin hemvist, eller
2. om det är till barnets bästa, lagen i det land som barnet är medborgare i eller lagen i det land som de personer vars fader- eller moderskap fastställs eller bestrids är medborgare i.

Giltigheten för erkännande av moder- eller faderskap regleras av

1. den lag som reglerar barnets medborgarskap eller hemvist vid tidpunkten för erkännandet, eller
2. den lag som reglerar medborgarskap eller hemvist för den person som erkänner moder- eller faderskap vid tidpunkten för erkännandet.

3.4.1 Fastställande av förhållandet mellan föräldrar och barn

Nödvändiga villkor för adoption och upphävande av adoption regleras genom lagen i det land som de adopterande och adopterade personerna är medborgare i vid den tidpunkten.

Om de adopterande och adopterade personerna är medborgare i olika länder ska båda medborgarskapsländernas nödvändiga villkor tillämpas vid adoption och upphävande av adoption.

När två personer adopterar gemensamt regleras de nödvändiga villkoren för adoption och upphävande av adoption dels av lagen i den adopterade personens hemland och dels av lagen i det land där båda de adopterande personerna är medborgare. Om personerna är av olika nationalitet vid den tidpunkten ska lagen i det land där de har sin gemensamma hemvist tillämpas. Om personerna inte har någon gemensam hemvist vid den tidpunkten gäller lagarna i de länder som båda de adopterande personerna är medborgare i.

Adoptionens verkningar regleras genom lagen i de adopterande och adopterade personernas gemensamma medborgarskapsland vid adoptionstillfället. Om personerna är av olika nationalitet vid den tidpunkten ska lagen i det land där de har sin gemensamma hemvist tillämpas. Om de inte har en gemensam hemvist heller vid den tidpunkten gäller kroatisk lag om en av dem är kroatisk medborgare. Om varken den adopterande eller den adopterade personen är kroatisk medborgare ska lagen i den adopterade personens medborgarskapsland gälla.

Om adoptionen i barnets ursprungsland inte innebär att det befintliga och faktiska förhållandet mellan föräldrar och barn upphör, får adoptionen undantagsvis omvandlas till en adoption med en sådan verkan om de parter, institutioner och berörda myndigheter vars samtycke krävs för adoption har gett eller kommer att ge sitt samtycke till en sådan adoption och om adoptionen ligger i barnets bästa intresse.

Om tillämpningen av det andra landets lag (baserat på ovanstående) strider mot den adopterade personens bästa intresse och om den adopterade eller den adopterande personen uppenbart har en närmare anknytning till Kroatien gäller kroatisk lag.

3.5 Äktenskap, ogifta/sammanboende par, partnerskap, äktenskapsskillnad, separation, underhållsskyldighet

3.5.1 Äktenskap

Den lag som reglerar villkoren för att ingå äktenskap i Kroatien är lagen i respektive persons medborgarskapsland när äktenskapet ingås. Äktenskap får inte ingås om det uppenbart strider mot Kroatiens rättsordning.

Den lag som reglerar de formella kraven för ett äktenskap som ingås i Kroatien är kroatisk lag.

Äktenskap som ingåtts i ett annat land erkänns om det har ingåtts enligt lagen i det landet.

Om personer av samma kön ingår äktenskap i ett annat land erkänns äktenskapet som civilt partnerskap om det har ingåtts enligt lagen i det landet.

Lagen om äktenskaps giltighet är lagen i det land där äktenskapet ingås.

Den lag som reglerar skilsmässor är den lag som makarna väljer. Makarna kan välja en av följande lagar:

1. Lagen i det land där båda makarna har sin hemvist vid den tidpunkt då de valde tillämplig lag.
2. Lagen i det land där de hade sin sista gemensamma hemvist om en av dem fortfarande har sin hemvist i det landet.
3. Lagen i det land där minst en av dem är medborgare vid den tidpunkt då de valde tillämplig lag.
4. Kroatisk lag.

Ett avtal om tillämplig lag enligt punkt 1 i denna artikel måste ingås skriftligen. Avtalet ska ingås eller ändras senast vid den tidpunkt då skilsmässoförhandlingarna inleds.

Om makarna inte har valt tillämplig lag (enligt artikel 36 i lagen om internationell privaträtt) är lagen som reglerar skilsmässa en av följande:

1. Lagen i det land där båda makarna har sin hemvist vid den tidpunkt då skilsmässoförhandlingarna inleds.
2. Lagen i det land där makarna hade sin sista gemensamma hemvist om en av dem fortfarande har hemvist i det landet.
3. Lagen i det land där båda makarna är medborgare vid den tidpunkt då skilsmässoförhandlingarna inleds.

4. Kroatisk lag.

3.5.2 Ogifta/sammanboende par samt partnerskap

Den lag som reglerar ingående och upphörande av (civilt) livspartnerskap i Kroatien som införts i registret över livspartnerskap är kroatisk lag.

Registrerade livspartnerskap mellan personer av samma kön som ingåtts i ett annat land erkänns i Kroatien om det har ingåtts enligt lagen i det landet.

Den lag som reglerar inledande och upphörande av livspartnerskap är lagen i det land som livspartnerskapet har, eller om det har upphört, hade, närmast anknytning till.

3.5.3 Äktenskapsskillnad och separation

Den lag som reglerar skilsmässor är den lag som makarna väljer. Makarna kan välja en av följande lagar:

1. Lagen i det land där båda makarna har sin hemvist vid den tidpunkt då de valde tillämplig lag.
2. Lagen i det land där de hade sin sista gemensamma hemvist om en av dem fortfarande har sin hemvist i det landet.
3. Lagen i det land där minst en av dem är medborgare vid den tidpunkt då de valde tillämplig lag.

4. Kroatisk lag.

Avtal om tillämplig lag ska ingås skriftligen. Avtalet ska ingås eller ändras senast vid den tidpunkt då skilsmässoförhandlingarna inleds.

Om makarna inte har valt tillämplig lag (enligt artikel 36 i lagen om internationell privaträtt) är lagen som reglerar skilsmässa en av följande:

1. Lagen i det land där båda makarna har sin hemvist vid den tidpunkt då skilsmässoförhandlingarna inleds.
2. Lagen i det land där makarna hade sin sista gemensamma hemvist om en av dem fortfarande har hemvist i det landet.
3. Lagen i det land där båda makarna är medborgare vid den tidpunkt då skilsmässoförhandlingarna inleds.

4. Kroatisk lag.

3.5.4 Underhållsskyldighet

Den lag som reglerar underhållsskyldigheter avgörs av Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet.

3.6 Makars förmögenhetsförhållanden

Den lag som är tillämplig på förmögenhetsförhållanden mellan makar fastställs enligt rådets förordning (EU) 2016/1103 av den 24 juni 2016 om genomförande av ett fördjupat samarbete på området för domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om makars förmögenhetsförhållanden.

3.7 Arv och testamente

Den lag som reglerar arv fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (EUT L 201, 27.7.2012).

Tillämplig lag vad gäller testamentariska förordnanden fastställs enligt Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 om lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden.

3.8 Sakrätt

Lagen som reglerar sakrätt i egendom är lagen på den plats där den berörda egendomen är belägen.

3.9 Insolvens

Insolvens- eller konkursförfaranden omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/848 av den 20 maj 2015 om insolvensförfaranden (omarbetning).

Senaste uppdatering: 11/06/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.